

ALAPFOGALMAK ÉS INFORMÁCIÓK

Kellékszavatosság, Termékszavatosság, Jótállás, Hibás teljesítés

Kellékszavatosság

Az Eladó hibás teljesítése esetén a Fogyasztó az Eladóval szemben kellékszavatossági igényt érvényesíthet a Polgári Törvénykönyv, valamint fogyasztói szerződés esetén a 373/2021 (VI.30.) Korm. rendelet szabályai szerint.

A kellékszavatosság lényegében azt jelenti, hogy bármilyen termék eladásáról is legyen szó, **a kötelezett** (a termék eladója, a szolgáltatásnyújtást teljesítő fél) **a termék hibájáért** (pontosabban: a vásárláskor a termékben már meglévő hiba-ok miatt bekövetkező hibáért) **kellékszavatossági felelősséggel tartozik**.

Az adásvételi szerződésekben az eladói pozícióban lévő fél ezen felelősségét csakis a termék olyan hibája alapozza meg, amely hibának az oka már megvan a termékben a vásárlás pillanatában is, csak akkor még nem felismerhető (ezért nevezik rejtett vagy gyártási hibának).

Az eladó kellékszavatossági felelőssége objektív, vagyis független attól, hogy tudta-e, hogy hibában (pontosabban hiba-okban) szenvedő terméket adott el, vagy sem, tehát a jóhiszemű eladó is felel a hibás teljesítésért a vevővel szemben. (A rosszhiszeműség a vevő esetleges kártérítési igényének érvényesítése szempontjából releváns körülmény.)

Termékszavatosság

Az új Ptk. vezette be a **termékszavatosság** fogalmát, ami azt jelenti, hogy a vállalkozás által fogyasztónak eladott ingó dolog (azaz a termék) hibája esetén a fogyasztó követelheti a gyártótól, hogy a termék hibáját javítsa ki, vagy - ha a kijavítás megfelelő határidőn belül, a fogyasztó érdekeinek sérelme nélkül nem lehetséges - a terméket cserélje ki.

A termék akkor hibás, ha nem felel meg a terméknek a gyártó által történt forgalomba hozatalakor hatályos minőségi követelményeknek, vagy nem rendelkezik a gyártó által adott leírásban szereplő tulajdonságokkal.

A gyártó csak akkor mentesül a termékszavatossági kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy

- a terméket nem üzleti tevékenysége vagy önálló foglalkozása körében gyártotta vagy forgalmazta;
- a termék forgalomba hozatalának időpontjában a hiba a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető; vagy
- a termék hibáját jogszabály vagy kötelező hatósági előírás alkalmazása okozta.

Csere esetén a kicserélt termékre, kijavítás esetén a termék kijavítással érintett részére vonatkozó kellékszavatossági kötelezettség a gyártót terheli.

Közlési és igényérvényesítési határidők

A Ptk. szerint a fogyasztó a hiba felfedezése után késedelem nélkül köteles a hibát a gyártóval közölni. A hiba felfedezésétől számított **két hónapon belül közölt hibát késedelem nélkül közölni kell tekinteni**. A közlés késedelméből eredő kárért a fogyasztó felelős.

A gyártót a termékszavatosság az adott termék általa történő forgalomba hozatalától számított **két évig terheli**. E határidő eltelte jogvesztéssel jár.

Termékszavatosság tulajdonosváltás esetén

A termékszavatossági jogokat a termék tulajdonjogának átruházása esetén az új tulajdonos érvényesítheti a gyártóval szemben.

Jótállás

A jótállás - **hétköznapi és közismert nevén „garancia”** - azt jelenti, hogy a jótállást nyújtó fél (eladó) a hibátlan teljesítésért olyképpen felel, hogy a jótállás időtartama alatt felmerült minőségi kifogás esetén a felelősség alól csakis akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a hiba oka a teljesítés után, jellemzően a termék fogyasztó által történő nem rendeltetésszerű használata vagy kezelése miatt keletkezett.

A jótállásnak két fajtája van:

1. A jogszabályon alapuló, ún. **kötelező jótállás**, mely számos ponton védi a fogyasztót. Ha például, egy kötelező jótállás alá eső tartós fogyasztási cikk esetében a megvásárlástól számított 3 munkanapon belül a fogyasztó által vásárolt termék meghibásodik, mely a rendeltetésszerű használatát akadályozza, úgy a kereskedő nem mérlegelheti, hogy bevizsgálásra, javításra küldi-e a terméket, hanem azonnal cserélnie kell azt egy újra. A kötelező jótállás kapcsán biztosított például az is, hogy a 10 kg-nál nagyobb tömegű termék esetében a vállalkozás köteles a terméket helyben megjavítani, vagy ha arra nincs lehetőség, akkor elszállításáról is gondoskodni, tehát nem csak annak anyagi oldala, hanem megvalósítása is a kereskedőt terheli. A kötelező jótállás további számos ponton védi a fogyasztók érdekeit, szabályai Kormány rendeletben vannak rögzítve.
2. a felek megállapodásán alapuló, ún. **szerződéses jótállás**, mely esetében nem egy jogszabály kötelezi bizonyos termékek eladása esetén az eladó felet jótállás vállalására, hanem erre önként - jól felfogott piaci érdekből - kerül sor.

Jótállási jogosultság tulajdonosváltás esetén

Az új Ptk. szerint a jótállásból eredő jogokat a dolog tulajdonjogának átruházása esetén az új tulajdonos érvényesítheti a jótállást vállaló kötelezettel szemben.

A jótállási igény érvényesítése

A jótállási igény a jótállási határidőben érvényesíthető.

Kötelező jótállás esetén, a tartós fogyasztási cikkek körébe sorolt termékeknél, melyek a 10/2024. (VI.28.) IM rendeletben vannak felsorolva, a jótállás időtartama eladási ártól függően változik:

10 000 - 250 000 Forintig: 2 év

250 000 Forint felett: 3 év

Szerződéses jótállásnál a jótállást keletkeztető jognyilatkozatban rögzített határidő az irányadó.

Ha a jótállásra kötelezett kötelezettségének a jogosult felhívására - megfelelő határidőben - nem tesz eleget, a jótállási igény a felhívásban tűzött határidő elteltétől számított három hónapon belül akkor is érvényesíthető bíróság előtt, ha a jótállási idő már eltelt. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. A jótállási igény érvényesítésére egyebekben a kellékszavatossági jogok gyakorlására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A jogosult a választott kellékszavatossági jogáról másikra térhet át. Az áttéréssel okozott költséget köteles a kötelezettnek megfizetni, kivéve, ha az áttérésre a kötelezett adott okot, vagy az áttérés egyébként indokolt volt.

A jótállásból eredő jogok jótállási jeggyel érvényesíthetőek, amelynek nem tehető feltételévé a fogyasztási cikk felbontott csomagolásának a fogyasztó általi visszaszolgáltatása. A jótállási jegyet a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani, legkésőbb a fogyasztási cikk átadását vagy üzembe helyezését követő napon. A jótállási jegy fogyasztó rendelkezésére bocsátásának elmaradása esetén a szerződés megkötését bizonyítottan kell tekinteni, ha az ellenérték megfizetését igazoló bizonylatot – az általános forgalmi adóról szóló törvény alapján kibocsátott számlát vagy nyugtát – a fogyasztó bemutatja. Ebben az esetben a jótállásból eredő jogok az ellenérték megfizetését igazoló bizonylattal érvényesíthetőek.

A fogyasztó javítási igényét a Vállalkozás székhelyén, bármely telephelyén, fióktelepén, és a megadott javítószolgálat(ok)nál (szerviznél) közvetlenül is bejelentheti.

A jótállási határidő a fogyasztási cikk fogyasztó részére történő átadása napjával kezdődik, vagy ha az üzembe helyezést a Vállalkozás vagy annak megbízottja végzi, akkor az üzembe helyezés napjával kezdődik. Ha a fogyasztó a fogyasztási cikket az átadástól számított 6 hónapon túl helyezteti üzembe, akkor a jótállási határidő kezdeti időpontja a fogyasztási cikk átadásának napja.

A fogyasztási cikk javítása esetén a jótállás időtartama meghosszabbodik a javításra átadás napjától kezdve azzal az idővel, amely alatt a fogyasztó a fogyasztási cikket a hiba miatt rendeltetészerűen nem használhatta.

Ha a jótállási időtartam alatt a fogyasztási cikk első alkalommal történő javítása során a Vállalkozás részéről megállapítást nyer, hogy a fogyasztási cikk nem javítható, a fogyasztó eltérő rendelkezése hiányában a Vállalkozás köteles a fogyasztási cikket nyolc napon belül kicserélni. Ha a fogyasztási cikk cseréjére nincs lehetőség, a Vállalkozás köteles a fogyasztó által bemutatott jótállási jegyen, annak hiányában a cikk ellenértékének megfizetését igazoló számlán, vagy nyugtán feltüntetett vételárat nyolc napon belül a fogyasztó részére visszatéríteni.

Ha a jótállási időtartam alatt a fogyasztási cikk három alkalommal történő kijavítását követően ismét meghibásodik, akkor a Vállalkozás köteles a fogyasztási cikket nyolc napon belül kicserélni. Ha a fogyasztási cikk kicserélésére nincs lehetőség, a Vállalkozás köteles a fogyasztó által bemutatott jótállási jegyen, annak hiányában a cikk ellenértékének megfizetését igazoló számlán, vagy nyugtán feltüntetett vételárat nyolc napon belül a fogyasztó részére visszatéríteni.

Ha a fogyasztási cikk kijavítására a javítási igény a Vállalkozás részére való közlésétől számított harmincadik napig nem kerül sor, a Vállalkozás köteles a fogyasztási cikket a harmincnapos határidő eredménytelen leteltét követő nyolc napon belül kicserélni. Ha a fogyasztási cikk cseréjére nincs lehetőség, a Vállalkozás köteles a fogyasztó által bemutatott jótállási jegyen, annak hiányában számlán vagy nyugtán feltüntetett vételárat a harmincnapos javítási határidő eredménytelen leteltét követő nyolc napon belül a fogyasztó részére visszatéríteni.

Az Eladó önkéntes jótállási vállalása a kötelező jótállás időtartama alatt nem tartalmazhat a fogyasztóra nézve olyan feltételeket, amelyek hátrányosabbak azoknál a jogoknál, amelyeket a kötelező jótállás szabályai biztosítanak. Ezt követően azonban az önkéntes jótállás feltételei szabadon állapíthatóak meg, azonban a jótállás ebben az esetben sem érintheti a fogyasztó jogszabályból eredő -így köztük a kellékszavatosságon alapuló jogainak fennállását.

Hibás teljesítés

Az új Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 6:157. §-ának hibás teljesítésre vonatkozó főszabálya szerint **a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatás a teljesítés időpontjában nem felel meg a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek.**

Nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte, vagy a hibát a szerződéskötés időpontjában ismernie kellett. Fontos szabály, hogy fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben semmis az a kikötés, amely vonatkozó törvényi fejezetnek a kellékszavatosságra és a jótállásra vonatkozó rendelkezéseitől a fogyasztó hátrányára tér el.

Az új Ptk. is ismeri a **hibás teljesítési vélelem** fogalmát, ami azt jelenti, hogy fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő 12 hónapon belül a fogyasztó által felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen.

Mindez a gyakorlatban azt jelenti, hogy **1 éven belül felismert hiba esetén a bizonyítás terhe a vállalkozást terheli.**

Tájékoztatás fogyasztónak nem minősülő Vevők számára

Kellékszavatossági jogok általános szabályai:

Fogyasztónak nem minősülő Vevő – választása szerint – az alábbi kellékszavatossági igényekkel élhet:

A Vevő kérhet kijavítást vagy kicserélést, kivéve, ha az ezek közül kiválasztott igény teljesítése lehetetlen vagy az Eladó számára más igénye teljesítéséhez képest aránytalan többletköltséggel járna. Ha a kijavítást vagy a kicserélést nem kérte, illetve nem kérhette a Vevő, úgy igényelheti az ellenszolgáltatás arányos leszállítását vagy a hibát az Eladó költségére a Vevő is kijavíthatja, illetve mással kijavíttathatja vagy – végső esetben – a szerződéstől is elállhat.

Választott kellékszavatossági jogáról egy másikra is áttérhet, az áttérés költségét azonban a Vevő viseli, kivéve, ha az indokolt volt, vagy arra az Eladó adott okot.

Fogyasztónak nem minősülő vásárlók esetében a kellékszavatossági jog érvényesítési határideje 1 év, amely a teljesítés (átadás) napján indul.